

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**Aspecte privind managementul și marketingul
Cluburilor sportive în unele state membre UE**

Documentare și sinteză: Cristina GRECU, consilier parlamentar.

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

* Lucrarea poate fi accesată direct pe Intranet, la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

CUPRINS

I. NOȚIUNI INTRODUCTIVE	4
II. ASPECTE PRIVIND MANAGEMENTUL ȘI MARKETINGUL CLUBURILOR SPORTIVE ÎN UNELE STATE MEMBRE	5
BELGIA	6
GERMANIA	7
ITALIA	10
OLANDA	13
ROMÂNIA	14
SPANIA	17

I. NOȚIUNI INTRODUCTIVE

Sportul reprezintă o parte integrantă din viața a milioane de europeni. Sprijinul pentru sport creează coeziunea comunității, crește incluziunea socială și conduce la un simț sporit al identității europene. Sportul este, de asemenea, un domeniu-cheie al statelor membre și al economiilor europene mai mari; sectorul angajează milioane de cetățeni europeni și contribuie cu miliarde la venituri.¹

Sportul poate fi definit ca un ansamblu de activități specifice ce se desfășoară într-o anumită structură instituțională și care dezvoltă comportamente umane fundamentate, urmărind:

a) obținerea de performanțe în condițiile de întrecere cu un adversar, un obstacol, cu timpul sau pe o anumită distanță, respectând reguli și norme precise de desfășurare și de disciplină;

b) realizarea de activități fizice recreative.

Activitatea sportivă este un fenomen extrem de important pentru societate, deoarece aceasta implică, practic, un procent covârșitor al populației și se constituie ca unul din mijloacele eficiente de analiză și control social, alături de cel economic și politic.

În societatea modernă, sportul, privit sub triplu aspect – competiție, activitate fizică, spectacol – beneficiază de o organizare adecvată, ținând cont de legi și regulamente cu acțiune generalizată.

Sportul de astăzi este specializat și orientat spre record, iar activitățile sportive au devenit elemente aducătoare de profit pentru o multitudine de persoane și organizații.²

Specific pentru domeniul sport este regăsirea activităților legate de acesta în cadrul mai multor ramuri economice, precum și complexitatea mediului în care se dezvoltă.

Consumatorii spectacolului sportiv sunt:

- producători de echipamente și materiale sportive;
- sponsori;
- agenții de impresariat sportiv;
- organizații guvernamentale;
- organizații nonguvernamentale;
- administrație publică;
- mass-media;
- comunicații;
- învățământ-educație etc.

Sportul și lumea afacerilor

Lumea afacerilor a pătruns în lumea sportului printr-o multitudine de căi.

¹ https://ec.europa.eu/sport/about_en

²

În anumite sporturi, implicarea afacerilor a fost rezultatul unor posibilități de marketing deosebite oferite de sporturile respective (companiile de asigurări, țigări, publicitate, produse alimentare). Alte sporturi au fost atractive pentru întreprinzătorii din industriile de echipament și material sportiv (tenis, fotbal, atletism).

Sponsorizarea este o tehnică de marketing, deci o tehnică de comunicare.

Ea permite legarea directă a unei mărci sau companii de un eveniment atractiv pentru un anumit public. Sponsorizarea în sport constituie acordul prin care o parte (sponsorul) furnizează bani și/sau o prestație măsurabilă în bani, iar cealaltă parte (sponsorizatul) furnizează posibilități de comunicare și/sau alte compensații în contrapartidă, solicitate de sponsor și rezultând direct sau indirect din practicarea sportului.

Definiția sponsorizării sportului – unica definiție oficială existentă – a fost discutată și aprobată în cadrul Consiliului Europei, la cea de-a III-a Conferință a miniștrilor europeni ai sportului de la Palma de Majorca:

„Prin sponsorizarea sportului se înțelege orice acord/convenție în condițiile căreia una din părți (sponsorul) pune la dispoziție mijloacele materiale, financiare și alte avantaje celeilalte părți (sponsorizatul), în schimbul asocierii sale cu un sport sau un sportiv și îndeosebi al promisiunii de a folosi această asociere cu sportul sau sportivul în scopuri de reclamă, mai ales de publicitate TV”.

Sponsorizarea se caracterizează prin următoarele elemente:

- 1) este o relație de schimb de tip prestație-contraprestație;
- 2) sponsorul pune la dispoziția sponsorizatului bani și/sau alte resurse (în natură sau în servicii);
- 3) sponsorizatul va trebui să furnizeze contraprestația stabilită cu anticipație, care va fi dirijată astfel încât să favorizeze direct sau indirect obiectivele de marketing ale sponsorului;
- 4) sponsorizarea presupune utilizarea pe scară largă a publicității.

II. ASPECTE PRIVIND MANAGEMENTUL ȘI MARKETINGUL CLUBURILOR SPORTIVE ÎN UNELE STATE MEMBRE

În sportul din Europa există o serie de particularități ce decurg din schimbările sistemului economic, a structurilor politice etc., distingându-se trei modele și anume: modelul liberal, modelul intervenționist și modelul mixt.

Modelul liberal – specific statelor bazate pe cultura liberală unde sportul este văzut ca o inițiativă liberă a cetățenilor.

În cazul acestui model, statul își arondă atributele exclusive sub aspect logistic și financiar, asigurând, prin subvenții, dezvoltarea infrastructurii și cercetării în domeniul sportului, încurajând totodată inițiativa creării de organizații autonome.

Modelul intervenționist are un impact puternic în promovarea și dezvoltarea sportului care este văzut ca un serviciu public. Autonomia creată de acest model este doar de natură tehnică, oferită deopotrivă federațiilor, cât și cluburilor. Acest model aplicat în țări

ca Spania și Franța a condus la o dezvoltare deosebită a sistemului de educație fizică și sport.

Modelul mixt oferă un mediu optim de conlucrare între structurile guvernamentale și cele neguvernamentale și reprezintă cel mai răspândit model.

În general, conlucrarea dintre cele două structuri este reglementată prin legi și acte normative (Legea Sportului) unde sunt stabilite foarte clar tipurile de raporturi. Acestea diferă de la o țară la alta.

Între orientările managementului sportiv contemporan, se disting:

- a) orientarea către interdisciplinaritate ce a impus elemente specifice altor științe care au fost adaptate și orientate spre managementul aplicativ;
- b) profesionalizarea funcției de manageri datorită cererii crescute de specialiști și creșterea nivelului de cunoștințe care să răspundă noilor cerințe;
- c) creșterea nivelului motivațional care face ca managementul resurselor umane să răspundă schimbărilor privind antrenarea și angrenarea factorului uman;
- d) flexibilitatea sistemelor de management sub imperiul dinamismului schimbărilor sociale care se reflectă asupra factorilor de conducere la nivelul deciziilor;
- e) creșterea importanței managementului strategic care trebuie să răspundă cerințelor evolutive, accentuându-se caracterul anticipativ privind orientarea către metodele de planificare a diferitelor procese inovaționale;
- f) universalitatea managementului în ceea ce privește domeniile de aplicare și a ariilor de aplicare.³

BELGIA

În Belgia - de la revizuirea constituțională din anul 1970 - fiecare dintre cele trei comunități de limbă are propria politică sportivă. Flandra și Valonia au ambele miniștri pentru sport și toate organizațiile și federațiile sportive sunt împărțite în două aripi, și anume o federație flamandă și una valonă independente. Sporturile federale belgiene încă există, dar, de obicei, funcționează doar ca o umbrelă națională pentru a reprezenta țara în organizațiile și competițiile sportive internaționale.

Federațiile sportive și municipalitățile sau administrațiile sportive locale servesc ca parteneri mediatori între guvern și cluburile sportive. Această descentralizare a politicii privind sportul se bazează pe principiul subsidiarității, principiu organizatoric care afirmă că lucrurile ar trebui să fie tratate la cel mai mic nivel politic și administrativ posibil și cât mai aproape de cetățeni.

Nu există o relație directă (politică sau economică) între guvernul național și cluburile sportive comunitare din Belgia. Puterea politică și instituțiile sunt separate între nivelul guvernului federal, cele trei comunități (comunitatea flamandă, comunitatea franceză și comunitatea germanofonă), și cele trei autorități regionale (Regiunea flamandă, regiunea valonă și Regiunea Capitalei Bruxelles).

³ <http://www.marathon.ase.ro/pdf/vol4/41/Penciuлесcu.pdf>

Legea belgiană nu conține prevederi speciale cu privire la organizarea sau statutul legal al cluburilor sportive sau al organismelor de conducere.

În practică, majoritatea cluburilor sportive, cu excepția unor cluburi profesioniste sau ligi cu caracter comercial, funcționează ca organisme non-profit. Deși o entitate non-profit poate derula activități comerciale cu intenția de a obține profit (doar dividendele sunt interzise) sau poate deține acțiuni la o companie comercială, un număr de cluburi derulează activități care pot fi cu greu compatibile cu statutul lor.

Este cunoscut faptul că autoritățile fiscale vizează cluburile sportive tocmai din aceste cauze, și nu ezită să descalifice un club sportiv dacă acesta nu și-a respectat statutul, astfel că, în ultimii ani, un mare număr de cluburi și-a schimbat statutul legal, devenind companii cu răspundere limitată, care sunt în acord cu activitățile economice derulate de acestea.

În prezent, niciun club sportiv nu este listat la bursă.

Nici în privința guvernantei corporative în domeniul sportiv, legislația belgiană nu conține prevederi speciale.

Principiul director este reprezentat de libertatea de asociere, iar setul de reguli de funcționare este stabilit în cadrul intern al fiecărei asociații sau club.

În unele cazuri, cadrul legal național și regulamentele interne ale cluburilor pot impune introducerea anumitor reguli în statutele lor de funcționare.

Pe lângă drepturile de sponsorizare, drepturile de difuzare sunt cele mai profitabile de exploatat de către entitățile sportive.

Nu există cadru legal de reglementare a exploatării drepturilor de difuzare. În fotbalul profesionist, de exemplu, drepturile sunt vândute în mod colectiv, practic, însemnând că fiecare club de fotbal nu-și vinde drepturile de difuzare ale meciurilor în mod individual, ci le transferă unei organizații comune, precum Liga Pro, care, ulterior, va vinde drepturile tuturor cluburilor, uneia sau mai multor televiziuni, de cele mai multe ori, pe bază de exclusivitate.

Companiile de televiziune, pot la rândul lor, în baza art. XI215 din Codul de drept economic, să-și exercite anumite drepturi, precum:

- redifuzare;
- reproducere;
- punerea la dispoziție pe bază de solicitare sau în mediul online.

GERMANIA

În conformitate cu prevederile Constituției, sprijinul federal pentru sport se concentrează pe sport de înaltă performanță și activități sportive excepționale de interes național.

Politica sportivă este un domeniu de activitate solicitant, cu aspecte extrem de diferențiate și cu o mare varietate de abordări. Principiile de bază ale politicii sportive sunt autonomia sportului, subsidiaritatea finanțării sportului și cooperarea cu organizațiile sportive.

Politica sportivă federală este orientată pe divizarea constituțională a responsabilităților între guvernul federal și autoritățile regionale.

Pe baza responsabilității sale de a reprezenta Germania în străinătate, guvernul federal vede sarcina sa în promovarea sportului de clasă mondială, în timp ce landurile au responsabilitatea promovării sportului de agrement pentru toți.

Ca parte a responsabilității sale naționale pentru sport, politica federală în domeniu este dedicată, de asemenea, supravegherii și îmbunătățirii condițiilor-cadru pentru dezvoltarea corespunzătoare a sportului de agrement, nu numai pentru că sportul pentru toți este o sursă importantă de sportivi de elită, ci și pentru că sportul de agrement poate contribui la promovarea coeziunii sociale.⁴

În mod tradițional, cluburile sportive și organele de conducere sportive din Germania sunt organizate sub forma asociațiilor (înregistrate, fără scop lucrativ), în conformitate cu secțiunea 21 din Codul civil german (BGB).

Pentru ca o entitate să poată fi calificată ca asociație, este necesar să se îndeplinească următoarele cerințe:

- la momentul înființării sale, entitatea trebuie să fie o organizație voluntară formată din cel puțin șapte persoane;
- trebuie să aibă un anumit scop, care nu este doar temporar și este independent de orice schimbare a membrilor asociației;
- trebuie să aibă o structură corporativă și un nume; și
- trebuie să fie înregistrată într-un registru al asociațiilor de la instanța locală.⁵

Dacă sunt îndeplinite cerințele menționate mai sus, o asociație are personalitate juridică, ceea ce înseamnă că poate dobândi drepturi și obligații în condițiile legii.

Entitățile din domeniul sportiv aleg să se organizeze sub forma asociațiilor din diferite rațiuni: nu sunt condiționate de numărul de membri, riscurile financiare pentru membri sunt limitate, încă de la constituire aceștia nu sunt responsabili pentru datoriile acumulate de asociație.

În plus, membrii asociației sunt în general egali și au aceleași drepturi de vot în adunarea generală, care este principalul organism decizional al asociației.

În baza dreptului german, asociațiile beneficiază de un grad larg de autonomie pentru a-și reglementa propriile afaceri, inclusiv dreptul de a întocmi regulamente interne și de a rezolva un conflict de natură internă.

Dacă este organizată ca o asociație non-profit în conformitate cu secțiunea 51 din Codul german al veniturilor interne (AO), asociațiile beneficiază de anumite avantaje fiscale.

Pentru a fi recunoscute ca asociații non-profit, organizațiile se pot angaja în activități comerciale secundare (închirierea unui stadion, vânzarea de bilete la un eveniment sportiv etc.) a căror rentabilitate trebuie utilizată pentru finanțarea activităților lor non-profit.

Cadrul legal pentru asociații, așa cum este stabilit mai sus nu se potrivește cu realitățile comerciale ale sportului profesionist. Mai presus de toate, activitățile comerciale

⁴ <https://www.bmi.bund.de/EN/topics/sport/federal-sport-policy/federal-sport-policy-node.html>

⁵ <http://martens-lawyers.com/wp-content/uploads/2016/01/Sports-Law-Review-Chapter-Germany.pdf>

necesare ale cluburilor sportive profesioniste și ale organelor de conducere sunt greu compatibile cu un regim fiscal fără scop lucrativ.

Pentru a nu-și pierde desemnarea ca asociație fără scop lucrativ, un club sportiv sau un organism de conducere sportiv în general nu trebuie să funcționeze ca o întreprindere. Astfel, dacă o asociație prin sponsorizare și comercializare generează profit, își va transfera în mod regulat activitățile comerciale într-o entitate legală (comercială) separată.

În temeiul celor menționate, Asociația Germană de Fotbal (DFB) a permis în 1998 cluburilor din Bundesliga germană să-și organizeze departamentele profesioniste de fotbal în regim de companii comerciale. Majoritatea cluburilor din Bundesliga au exploatat această posibilitate și și-au transformat departamentele profesioniste de fotbal în corporații pe acțiuni.

Guvernanța corporativă a organizațiilor sportive din Germania nu este supusă niciunei legi naționale specifice sportului, dar este menținută prin interacțiunea normelor de drept public, privat și penal, precum și anumite ghiduri de guvernanță corporativă ale organizațiilor sportive cum ar fi Confederația Germană a Sporturilor Olimpice (DOSB).

În Germania, cluburile din cadrul unui sistem de ligă trebuie să fie supuse unui proces de licențiere. Pentru a obține o licență, echipa sau clubul trebuie să demonstreze că are o bază economică stabilă. Nu sunt impuse limite sau restricții financiare atâta timp cât această bază economică stabilă este dovedită.

La nivelul disciplinei fotbal, s-a introdus un regulament pentru cluburile care operează sub formă de companii comerciale. Conform acestui regulament, majoritatea drepturilor de vot ale acestor companii trebuie să fie deținute de asociațiile lor mamă controlate de membri (regula „50 +1”). Această regulă este menită să protejeze cluburile germane de fotbal de efectele adverse (anticipate) ale influențelor exterioare, în special pentru a asigura stabilitatea economică a cluburilor, relația dintre sportul profesional și sportul amator în cadrul cluburilor și integritatea și credibilitatea sporturilor competitive.

Legea germană nu recunoaște un drept de organizator sportiv în sine. De asemenea, nu recunoaște un drept autentic de difuzare, sponsorizare sau comercializare. Un organizator va trebui să se bazeze pe mai multe legi și ramuri de drept pentru a-și proteja competiția și investiția.

Un rol important îl are "dreptul de casă", prezentat în secțiunile 858 și 903 din Codul Civil. Acesta se referă la dreptul organizatorului unui eveniment sportiv de a-și exercita dreptul de a decide cu privire la locul unde se desfășoară evenimentul, fie pentru că deține locul de desfășurare (de exemplu, un stadion, o arenă) sau pentru că proprietarul localului i-a transferat acest drept.

Dreptul casei permite organizatorului să excludă persoane neautorizate sau mass-media de la locul desfășurării evenimentului sau pentru a permite intrarea sub rezerva unor condiții contractuale specifice. Alte drepturile importante derivă din dreptul de autor, dreptul concurenței, dreptul mărcilor comerciale și dreptul comun.

În privința drepturilor de transfer în sporturile de echipă, acestea derivă în principal dintr-un sistem existent bazat pe contractul de muncă încheiat între un jucător și clubul său

și protejarea acestei relații contractuale în conformitate cu legea și reglementările relevante care guvernează organismul sportiv respectiv.

ITALIA

În anul 2001, un amendament constituțional a redistribuit puterile legislative ale statului și ale regiunilor în numeroase domenii, inclusiv în domeniul sportului. Modificarea a avut la bază principiul subsidiarității, care plasează procesul decizional și funcția publică mai aproape de cetățeni.

Potrivit noului art.117 din Constituție, reglementarea activităților sportive aparține legislației convergente a statului și a autorităților regionale. Competențele legislative în domeniul sportului incumbă în primul rând autorităților regionale; fiecare regiune are propria lege a sportului. Totuși, principiile generale enunțate de legislația centrală a statului prevalează asupra legislației regionale în materie.

Activitățile sportive profesioniste sunt reglementate de Legea nr.91/1981 privind sportul profesionist, de contractele de muncă și de reglementările adoptate de federațiile sportive naționale, cu respectarea legii și a deciziilor/hotărârilor adoptate de Comitetul olimpic național italian și de Comitetul Olimpic Internațional.

În consecință, cadrul legislativ general care guvernează domeniul sportului este rezultatul interacțiunii normelor legale având o natură diferită: legea națională în materie, reglementările CONI, reglementările Federațiilor sportive naționale și, în unele cazuri, ale Federațiilor sportive internaționale. Federațiile sportive italiene implementează în mod autonom normele internaționale adoptate de Federațiile sportive europene și/sau internaționale la care sunt afiliate.

Organizarea activităților sportive – profesioniste și non-profesioniste – este o prerogativă încredințată de lege Comitetului olimpic național italian (CONI) și federațiilor sportive naționale afiliate acestuia.

Potrivit legislației în materie (îndeosebi Decretele-lege nr.242/1999, nr.138/2002 și nr.15/2004 referitoare la organizarea Comitetului olimpic național italian), CONI are statutul de instituție publică non-guvernamentală, care exercită simultan atribuțiile unei confederații sportive naționale și ale unui comitet olimpic național.

CONI este cea mai importantă structură instituțională din domeniul sportului, care reunește 45 de federații sportive, alte asociații sportive, precum și Organizația de promovare a sportului («Enti di Promozione sportive»), alcătuită, la rândul ei, din 17 organizații sportive recunoscute de CONI.

CONI este o instituție publică având personalitate juridică, aflată sub supravegherea Ministerului patrimoniului și activităților culturale.

CONI își îndeplinește toate sarcinile și activitățile prin intermediul unei societăți cu răspundere limitată „Coni Servizi spa”. Resursele financiare și cheltuielile acestei societăți sunt controlate de Curtea de Conturi (dată fiind finanțarea directă a CONI de către stat). De asemenea, Curtea de Conturi are competența de a controla conturile federațiilor sportive naționale. Acest lucru se datorează caracterului public al relațiilor de serviciu între Federațiile sportive naționale și CONI (care le finanțează direct sau indirect), și natura publică a resurselor CONI.

Statul a încredințat către CONI toate puterile de reglementare în ce privește domeniul sportului.

Consiliul Național al CONI stabilește, conform regulilor sportive internaționale și în cadrul fiecărei federații naționale de sport, criteriile de distincție între activitățile sportive care pot fi urmate ca o profesie și activitățile sportive non-profesioniste. În plus, Consiliul Național stabilește condițiile și criteriile care guvernează exercitarea competențelor de control asupra federațiilor naționale și a altor organisme sportive. Președintele CONI este ales de Consiliul Național și apoi desemnat prin decret semnat de Președintele Republicii.

Statul este direct implicat în desemnarea a doi din cei cinci membri ai Colegiului auditorilor: unul este desemnat de ministrul patrimoniului și activităților culturale, iar celălalt de către ministrul economiei; ceilalți trei membri sunt selectați de CONI.

Federațiile sportive naționale sunt asociații private cu personalitate juridică, a căror organizare și funcționare este guvernată de dispozițiile Codului civil.

Responsabilitatea statului în domeniul sportului. În Italia, autoritățile sportive sunt actori privați. Membrii organelor de conducere sunt desemnați în adunarea generală fără nici o implicare a statului. Statul participă indirect la finanțarea autorităților sportive, prin intermediul finanțării CONI. Statul exercită controlul financiar asupra activităților sportive profesioniste.

Organizarea și funcționarea cluburilor/federațiilor sportive este reglementată de dispozițiile articolelor 10-14 din Legea nr.91/1981 privind sportul profesionist⁶, precum și de dispozițiile în materie ale Codului civil.

Constituirea și afilierea cluburilor sportive (art.10)

Cluburile sportive se pot constitui sub formă de societate comercială pe acțiuni sau de societate cu răspundere limitată. Prin derogare de la art. 2488 din Codul civil, în cazul acestora, este obligatorie numirea de auditori.

Actul constitutiv/statutul trebuie să stipuleze:

- obiectul de activitate al societății, care poate consta exclusiv în activități sportive și alte activități legate de acestea;
- alocarea a cel puțin 10% din profiturile obținute pentru școlile sportive de tineret.

Potrivit dispozițiilor Codului civil, anterior depunerii actului constitutiv, cluburile sportive trebuie să obțină calitatea de membru al uneia/mai multor federații sportive naționale recunoscute de Comitetul olimpic național italian (CONI).

Statutele pot prevedea condiții speciale referitoare la înstrăinarea acțiunilor/cotelor de participare.

Aflierea poate fi revocată de federația sportivă națională, pentru încălcări grave săvârșite de clubul sportiv respectiv. Revocarea atrage blocarea desfășurării activităților sportive de către clubul în cauză.

Împotriva deciziilor federației sportive naționale se poate introduce apel în fața consiliului executiv al Comitetului olimpic național italian, care se pronunță în termen de 60 de zile (de la primirea apelului).

Depunerea actelor constitutive (art.11)

6

https://www.gazzettaufficiale.it/atto/serie_generale/caricaDettaglioAtto/originario?atto.dataPubblicazioneGazzetta=1981-03-27&atto.codiceRedazionale=081U0091&elenco30giorni=false

În termen de 60 de zile de la data deciziei instanței referitoare la obținerea personalității juridice, cluburile sportive trebuie să prezinte actul constitutiv la federațiile sportive naționale la care sunt afiliate.

De asemenea, orice modificare a statutului/actului de constituire a clubului sportiv referitoare la administratorii/auditorii clubului sportiv trebuie notificată federației sportive naționale la care este afiliat, în termen de 20 de zile.

Garantarea bunei funcționări a campionatelor sportive (art.12)

Pentru asigurarea funcționării corespunzătoare a campionatelor sportive și pentru asigurarea echilibrului financiar, cluburile sportive sunt supuse controalelor și măsurilor ulterioare stabilite de federațiile sportive, cu delegare din partea CONI.

Competența de a se adresa instanței de judecată (art.13)

Împotriva cluburilor sportive care au comis abateri grave în managementul/gestionarea societății, federațiile sportive naționale pot depune plângeri, în condițiile prevăzute de Codul civil.

Federațiile sportive (art.14)

Federațiile sportive naționale sunt formate din cluburi sportive și organizațiile afiliate acestora, fiind guvernate de norme și reglementări legale bazate pe principiul democrației interne.

Federațiilor sportive naționale le este recunoscută autonomia tehnică, organizatorică și de gestiune, sub supravegherea CONI.

În 2013, CONI a introdus Codul de conduită sportivă, stabilind obligațiile fundamentale de loialitate, corectitudine și probitate care trebuie îndeplinite de fiecare operator din industria sportivă. Pentru a asigura respectarea acestor obligații, CONI a reformat sistemul de justiție sportivă italiană modificând Codul Justiției Sportive, adoptând o reglementare cuprinzătoare a procedurilor sportive, cu introducerea a două noi organisme: Parchetul General și Curtea Supremă a Sportului.⁷

La 23 martie 2020, Ministerul Sportului din Italia a emis un nou decret-lege, care modifică regulile privind calificarea și înregistrarea agenților.

Cel mai important, articolul 7 din decret prevede că orice servicii intermediate de către persoane fizice / entități care nu sunt înscrise în federația sportivă de profil vor duce la nulitatea acordului respectiv.

Articolul 11 din decret clarifică regulile aplicabile intermediarilor înregistrați la federații sau asociații de fotbal ale altor națiuni care solicită înregistrarea în Italia („agenții străini”). Pe scurt:

Agenții străini pot solicita înregistrarea la asociația sportivă italiană relevantă într-o secțiune specială a Registrului federal, sintagma exactă utilizată de legiuitor fiind: „cetățeni italieni sau cetățeni ai unui alt stat membru al Uniunii Europene autorizați să funcționeze ca agenți într-un alt stat membru”.

Asociația sportivă italiană relevantă trebuie să se asigure că solicitantul este autorizat să funcționeze "într-un alt stat membru al Uniunii Europene și în cadrul asociației sportive naționale corespunzătoare din țara respectivă".

⁷ <https://thelawreviews.co.uk/edition/the-sports-law-review-edition-5/1211685/italy>

După ce CONI primește confirmarea înregistrării de la asociația sportivă relevantă, aceasta poate „proceda în termen de treizeci de zile cu înregistrarea într-o secțiune specifică a Registrului Național, cu excepția cazului în care se efectuează o investigație preliminară”.

Acordul de sponsorizare nu este un contract tipic, deoarece nu este reglementat în mod expres de Codul civil italian. Prin urmare, disciplina aferentă se bazează pe regulile și principiile generale privind contractele. În sistemul sportiv, în funcție de relația specifică dintre sponsor și sponsorizat, pot exista următoarele categorii generale: sponsor de numire, sponsor oficial, furnizor oficial și sponsor tehnic.

În materie de marketing, există prevederi legale care interzic anumite tipuri de contracte de publicitate. De exemplu, Decretul legislativ nr. 300 din 2004 sancționează sponsorizarea oricărui produs din tutun. Mai mult, Decretul Lege nr. 87 din 2018 interzice toate formele de sponsorizare a jocurilor de noroc și a pariurilor prin orice mijloc media, cu puține excepții (de exemplu, loteria națională). În plus, federațiile naționale pot pune în aplicare reglementări interne legate de sponsorizare (de exemplu, Federația Ecvestră Italiană a emis un regulament privind sponsorizarea și comercializarea).⁸

Drepturile de difuzare a unei competiții sportive sunt reglementate prin Decretul Lege nr. 9 din 2008. În conformitate cu articolul 3, organizatorul competiției (de exemplu, Liga) și cel al evenimentului sportiv unic (de exemplu, clubul care participă la competiție) sunt coproprietari ai drepturilor de difuzare. Contractul între organizatorul competiției și operatorul de comunicații căruia i se oferă drepturile de difuzare nu poate dura mai mult de trei ani.

OLANDA

În legislația olandeză nu se regăsesc prevederi speciale referitoare la managementul și marketingul cluburilor sportive, Olanda adoptând modelul non intervenționist, în care sportul este tratat ca o problemă de inițiativă privată, statul oferind doar suport organizațiilor sportive.⁹

Comitetul Olimpic Olandez și Confederația Sportivă Olandeză - "Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sport Federatie" (NOC * NSF) sunt principalele structuri administrative care coordonează sportul organizat din Olanda. Cele 76 de federații naționale reprezintă aproximativ 27.000 de cluburi sportive, care totalizează mai mult de 5 milioane de persoane implicate în sportul organizat.

⁸ <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=61f2cbb9-8c84-4c42-a0cf-6658f6c46c66>

⁹ Good Governance in Sport: An European Survey in:

https://books.google.ro/books?id=3_7aZrgfGQYC&pg=PA79&lpg=PA79&dq=legislation+regarding+sport+association+in+netherlands&source=bl&ots=V7nGtCjSHn&sig=ACfU3U0fsr3BCGS2xohdZQ2vSmrUNZrN2w&hl=ro&sa=X&ved=2ahUKEwjf35LKisDqAhVwxKYKHSTYAacQ6AEwDnoECAsQAQ#v=onepage&q=legislation%20regarding%20sport%20association%20in%20netherlands&f=false

Cel mai important actor guvernamental din structura sportivă olandeză sunt cele 443 de municipalități: ele reprezintă 87% din cheltuielile publice pentru sport, în principal pentru construcția și managementul financiar al bazelor sportive.

Majoritatea organizațiilor neguvernamentale sportive funcționează în baza legislației referitoare la asociații, cuprinsă în Cartea a II-a din Codul Civil¹⁰.

O caracteristică importantă a cluburilor sportive olandeze este că se bazează pe voluntariat. La fel de important este faptul că, un club sportiv este o organizație democratică condusă de către membrii săi. Cele mai multe cluburi sportive sunt membre ale federațiilor sportive naționale, care, la rândul lor, sunt membre ale Comitetului Olimpic Olandez și ale Confederației Sportive Olandeze.

ROMÂNIA

Organizațiile sportive funcționează în baza propriilor statute și ale prevederilor din legislația națională relevantă. În privința monitorizării privind respectarea cadrului juridic, Legea Sportului atribuie organismelor naționale de profil atribuții de control, de anchetă și impunere de sancțiuni entităților sportive care nu respectă statutul legal.

Cadrul legal reprezentativ pentru domeniul sportiv îl reprezintă Legea educației fizice și sportului nr. 69/ 2000.

TITLUL IV: Structurile sportive

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 21

(1) În sensul prezentei legi, sunt considerate structuri sportive:

- a) asociațiile sportive;*
- b) cluburile sportive, inclusiv cele organizate ca societăți comerciale;*
- c) asociațiile județene și ale municipiului București, pe ramuri de sport;*
- d) ligile profesioniste;*
- e) federațiile sportive naționale;*
- f) Comitetul Olimpic Român.*

(2) Dreptul la libera asociere, în scopul constituirii unei structuri sportive, este un drept al persoanei fizice sau juridice.

(3) Ministerul Tineretului și Sportului organizează, în condițiile stabilite prin prezenta lege, evidența structurilor sportive prin Registrul sportiv, atribuind fiecărei structuri înscrise un număr de identificare și Certificatul de identitate sportivă.

Art. 22

(1) În sensul prezentei legi, structurile sportive sunt asociații de drept privat, formate din persoane fizice sau juridice, constituite în scopul organizării și administrării unei activități sportive și care au drept obiectiv promovarea uneia sau mai multor discipline

¹⁰ <http://www.dutchcivillaw.com/civilcodebook022.htm>

sportive, practicarea acestora de către membrii lor și participarea la activitățile și competițiile sportive.

(2) Pentru scopurile și în condițiile stabilite prin lege pot funcționa cluburi sportive, persoane juridice de drept public organizate în subordinea organelor administrației publice centrale sau locale.

Art. 23

Toate structurile sportive, indiferent de scopul lor specific și de forma juridică, se înscriu în Registrul sportiv. Procedurile de înregistrare și de atribuire a Certificatului de identitate sportivă și a numărului de identificare se stabilesc prin regulamentul de aplicare a prezentei legi.

CAPITOLUL III: Cluburi sportive

Art. 26

(1) Cluburile sportive sunt structuri sportive cu personalitate juridică, constituite în condițiile legii.

(2) Cluburile sportive pot fi:

a) persoane juridice de drept privat, structuri fără scop lucrativ sau societăți comerciale sportive pe acțiuni;

b) persoane juridice de drept public.

Art. 27

Cluburile sportive de drept privat, fără scop lucrativ, sunt persoane juridice nonprofit, constituite, în condițiile legii, ca structuri mono- sau polisportive.

Art. 28

(1) Cluburile sportive au regim propriu de administrare și de gestionare a bugetului și a patrimoniului, aprobat de adunările generale ale acestora, în condițiile legii.

(2) Cluburile sportive se supun în fiecare an verificărilor financiare, potrivit legii.

(3) Pentru înstrăinarea bazelor sportive realizate pe terenuri concesionate în scopuri exclusiv sportive sau pentru schimbarea destinației acestora este necesar acordul Ministerului Tineretului și Sportului.

(4) Cluburile sportive dispun de bunurile aflate în proprietatea lor, pot încheia contracte de împrumut și pot elibera titluri de credit, cu condiția ca aceste acte juridice să fie încheiate pentru realizarea obiectului de activitate.

(5) În cazul dizolvării unui club sportiv, patrimoniul său net va fi îndreptat spre realizarea unor activități sportive, Ministerul Tineretului și Sportului urmând să stabilească destinația sa concretă, la propunerea federației sportive naționale corespunzătoare.

(6) Cluburile sportive, indiferent de forma de organizare prevăzută de prezenta lege, vor respecta prevederile specifice din normele și regulamentele federațiilor naționale și, după caz, ale ligilor profesioniste din ramura de sport respectivă.

Art. 29

(1) Cluburile sportive de drept public sunt persoane juridice, înființate ca instituții publice în subordinea organelor administrației de stat, și au drept obiect de activitate performanța, selecția, pregătirea și participarea la competiții interne și internaționale.

(2) Cluburile sportive de drept public mono- sau polisportive se organizează și funcționează după regulamente proprii. Acestea se bucură de drepturile conferite de lege, cu excepția implicării patrimoniale a autorității publice căreia i se subordonează.

Art. 30

Cluburile sportive de drept public pot primi spre administrare sau în folosință gratuită imobilele care deservesc activitatea sportivă, baze și instalații sportive. Bazele și instalațiile sportive primite spre administrare și folosință sunt considerate patrimoniu sportiv și nu își vor schimba destinația sportivă fără aprobarea Ministerului Tineretului și Sportului.

Art. 31

(1) Cluburile sportive, organizate ca societăți comerciale sportive pe acțiuni, sunt cluburi sportive profesioniste. Acestea au drept obiect de activitate participarea la competiții sportive profesioniste, promovarea și dezvoltarea activităților sportive, precum și alte activități legate sau derivate din obiectul lor social.

(2) Cluburile sportive profesioniste se organizează numai pentru o singură disciplină sportivă.

(3) Cluburilor sportive profesioniste li se aplică regimul juridic al societăților comerciale, cu particularitățile cuprinse în prezenta lege.

(4) Pentru participarea la competițiile sportive profesioniste cluburile sportive profesioniste trebuie să se afilieze la federația sportivă națională respectivă și, după caz, la liga profesionistă respectivă.

Art. 32

(1) Capitalul social inițial al cluburilor sportive profesioniste, constituite ca societăți comerciale sportive pe acțiuni prin reorganizarea actualelor cluburi sportive, va fi format din totalitatea patrimoniului net dobândit legal și existent la data constituirii societății comerciale sportive pe acțiuni, precum și prin aport în natură și în numerar.

(2) Sumele rezultate din vânzarea acțiunilor, determinate până la nivelul patrimoniului net existent, se varsă în contul federațiilor sportive, în vederea constituirii unor fonduri cu destinație exclusivă pentru sport, creării sau dezvoltării infrastructurii naționale a ramurii sportive respective.

(3) Valoarea nominală a unei acțiuni, precum și nivelul minim al capitalului social al cluburilor sportive profesioniste, constituite sau reorganizate în baza prezentei legi, se stabilesc potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(4) Transformarea cluburilor existente în societăți comerciale sportive pe acțiuni se face potrivit regulamentului de aplicare a prezentei legi.

(5) Pot fi acționari ai societăților comerciale sportive pe acțiuni persoane fizice și juridice române, precum și persoane fizice și juridice străine. Participarea persoanelor fizice și juridice străine la capitalul social al cluburilor sportive profesioniste nu va depăși 49% din totalul acțiunilor.

(6) Nici o persoană fizică sau juridică dintre cele menționate la alin. (5) nu poate deține acțiuni din capitalul social, în mod simultan, la două sau mai multe societăți comerciale sportive pe acțiuni de la aceeași ramură de sport.

(7) Statutul societăților comerciale sportive pe acțiuni nu va putea cuprinde nici o altă limitare pentru libera transmitere a acțiunilor.

Art. 33

Înstrăinarea bazelor sportive sau a instalațiilor destinate practicării sportului, aflate în proprietatea societății comerciale sportive pe acțiuni, se face în condițiile legii, fără schimbarea destinației sportive.

SPANIA

Organizarea sportului în Spania se bazează pe un sistem de colaborare reciprocă între sectorul public și cel privat. Ambele sectoare împart responsabilitatea pentru creșterea, promovarea și dezvoltarea activităților fizice și sportului. Armonizarea intereselor și a responsabilității sociale sunt cele două principii care informează și modelează în general dinamica socială a activității sportive.

Instituțiile principale ale sectorului public sunt: Consiliul Superior al Sportului (C.S.D.); Direcțiile Generale de Sport ale Comunităților Autonome (CCAA.); Entitățile Locale (municipii, consiliile județene, primării).

Cluburile sportive sunt reglementate în cadrul Legii Sportului¹¹ nr. 10/ 1990, Titlul III, Capitolul II:

Articolul 13

În sensul prezentei legi, cluburile sportive sunt considerate asociații private, alcătuite din persoane fizice sau juridice al căror scop este promovarea uneia sau mai multor modalități sportive, practicarea acestora de către membrii lor, precum și participarea la activități și competiții sport.

Articolul 14

Cluburile sportive, în funcție de circumstanțele indicate în articolele următoare, sunt clasificate în:

- a) Cluburi sportive elementare;*
- b) Cluburi sportive de bază;*
- c) Societăți sportive comerciale pe acțiuni.*

Articolul 15

2. Recunoașterea obiectului de activitate a unui Club va fi acreditată prin certificarea înregistrării menționate în secțiunea anterioară.

3. Pentru a participa la competiții oficiale, Cluburile trebuie să se înregistreze anterior la Federația respectivă. Această înregistrare trebuie făcută prin intermediul Federațiilor autonome, atunci când sunt integrate în Federația Spaniolă corespunzătoare.

4. Pentru a participa la competiții oficiale la nivel de stat sau internațional, cluburile sportive trebuie să își adapteze statutul sau regulile de funcționare la condițiile stabilite la articolele 17 și 18 din prezenta lege. Înregistrarea lor se va face și în Federația Spaniolă corespondentă.

¹¹ https://www.csd.gob.es/es/csd/organizacion/legislacion-basica/ley-del-deporte?fbclid=IwAR1WqLWCDQjT_m3bvyE0B30jk_fLHnz4cn639llyGgsDMLdMbGp_f2u0z0U

Articolul 18

(1) Entitățile publice sau private, dotate cu personalitate juridică, sau grupuri existente în cadrul acestora, care au fost constituite în conformitate cu legislația corespunzătoare, pot accesa Registrul asociațiilor sportive atunci când desfășoară activități sportive accesorii în legătură cu obiectul său principal.

2. În scopurile prevăzute în secțiunea anterioară, entitatea sau grupul respectiv trebuie să certifice în fața unui notar faptul că pe lângă respectarea dispozițiilor generale, își exprimă voința de a înființa un club sportiv, inclusiv următoarele:

- a) Statutele sau partea lor care dovedesc natura lor juridică sau referire la normele legale care autorizează constituirea lor ca grup;
- b) Identificarea delegatului sau managerului Clubului;
- c) Sistemul de reprezentare sportivă;
- d) Regimul bugetului diferențiat.

Articolul 24

1. Organul administrativ al corporațiilor sportive va fi un consiliu de administrație format din numărul de membri stabilit prin statut.

(2) Nu pot face parte din Consiliul de administrație:

- a) Persoanele indicate în Legea societăților pe acțiuni și în alte reglementări aplicabile în general;
- b) Cei care în ultimii cinci ani au fost sancționați pentru o infracțiune foarte gravă în materie de sport;
- c) Cei care se află în slujba oricărei administrații publice sau societăți în capitalul cărora participă orice administrație publică, cu condiția ca activitatea corpului sau a unității la care sunt atașate să fie legată de cea a corporațiilor sportive;
- d) Cei care au sau au avut în ultimii doi ani statutul de înalt funcție al Administrației Generale a Statului și a entităților de drept public legate sau dependente de aceasta, în condițiile indicate la articolul 1.2 din Legea 12/1995, din 12 mai, cu condiția ca activitatea funcției să fie legată de cea a corporațiilor sportive.

3. Membrii consiliului de administrație și cei care dețin funcții de conducere într-o societate publică pe acțiuni sportive nu pot deține nicio funcție într-o altă societate publică pe acțiuni care participă la aceeași competiție profesională sau, fiind diferiți, aparțin aceleiași discipline sportive.

Articolul 25

(1) În cazul luării în considerare a înstrăinării instalațiilor sportive deținute de o companie publică pe acțiuni, drepturile de prim refuz și retragere corespund, de preferință, Primăriei din locul în care se află instalațiile sau, în cazul în care nu o exercită, comunitatea autonomă respectivă și, subsidiar, Consiliul sportiv superior.

2. În scopurile indicate în secțiunea precedentă, administratorii trebuie să comunice clar Consiliului superior sportiv decizia de a dispune, prețul oferit sau contravaloarea, numele și adresa cumpărătorului și celelalte condiții ale tranzacției. Efectele acestei notificări sunt valide doar o sută optzeci de zile calendaristice.

3. Consiliul Sportiv Superior, într-o perioadă de patruzeci și cinci de zile calendaristice, începând de la notificare și după un raport al Ligii Profesionale, va

transmite comunicarea indicată Consiliului municipal și a Comunității Autonome corespunzătoare. Atât Consiliul Local, cât și Comunitatea Autonomă pot folosi dreptul de prim refuz în următoarele patruzeci și cinci de zile calendaristice, notificând Consiliul Sportiv Superior și punând prețul la dispoziția Companiei..

Dacă ambele entități își exercită dreptul de prim refuz, Consiliul Local va avea drept de preemțiune. (...)

Articolul 26

1. Societățile sportive comerciale pe acțiuni care au mai multe discipline vor ține contabilitate separată care fac posibilă diferențierea operațiunilor la care se face referire, indiferent de integrarea lor în conturile anuale ale companiei.

Fără a aduce atingere aplicării articolului 200 din Textul consolidat al Legii societăților pe acțiuni, arhiva contabilă trebuie să specifice, după caz, distribuția sumei nete a cifrei de afaceri corespunzătoare activităților fiecărei secții sportive a companiei.

Regulamentele vor determina normele și modelele specifice pe care trebuie să le respecte conturile corporațiilor sportive, precum și frecvența și sfera informațiilor periodice care trebuie trimise Consiliului Superior al Sporturilor.

(2) Corporațiile sportive trebuie să trimită raportul de audit al conturilor anuale și al raportului de gestionare înainte de depunerea acestor conturi în Registrul Consiliului Superior al Sportului și Ligii Profesioniștii corespunzătoare.(...)

Articolul 27

Creditele pentru împrumuturile acordate de acționari, directori și alți administratori ai unei societăți sportive comerciale pe acțiuni în favoarea acestora vor fi considerate subordonate în raport cu celelalte persoane în care societatea apare ca debitor.

Articolul 29

1. Societățile sportive comerciale pe acțiuni și restul cluburilor sportive, pentru a forma echipa națională, trebuie să pună la dispoziția Federației Spaniole corespunzătoare situația personalului sportiv, în condițiile stabilite.

2. Nicio societate publică sportivă nu poate menține mai multe echipe din aceeași categorie a unei competiții sportive.

Decretul-lege 5/2015 din 30 aprilie privind măsurile urgente în legătură cu comercializarea drepturilor de exploatare a conținutului audiovizual al competițiilor profesionale de fotbal¹² stabilește regulile de comercializare a drepturilor de exploatare a conținuturilor audiovizuale ale competițiilor de fotbal corespunzătoare Campionatului Național din Liga Diviziei I și a II-a, Cupa Regelui și Super Cupa Spaniei, precum și criteriile pentru distribuirea veniturilor obținute între organizatori și participanți la aceștia.

Acesta stabilește că dreptul de proprietate asupra drepturilor audiovizuale incluse în domeniul de aplicare al regulii corespunde cluburilor sau entităților participante la competiția corespunzătoare. Participarea la o competiție oficială de fotbal profesionist

12

https://www.boe.es/eli/es/rdl/2015/04/30/5/dof/spa/pdf?fbclid=IwAR3XhRtaLoHkz530RuvJStoRkDbZ4B7ITahuqo_J5MJpCvvLf-19OqG4IFI

presupune în mod necesar transferul de către deținătorii acestora către entitatea organizatoare a drepturilor de marketing.

De asemenea, reglementează obligațiile de colaborare în producerea și difuzarea conținutului audiovizual, condițiile pentru comercializarea în comun a drepturilor audiovizuale, criteriile pentru distribuirea veniturilor între participanții la Campionatul Ligii Naționale, obligațiile entităților participante la acest Campionat, existența unui organism de control pentru gestionarea drepturilor audiovizuale în cadrul Ligii Naționale de Fotbal Profesionale, distribuirea drepturilor audiovizuale pentru Cupa Regelui și Super Cupă și supunerea, după caz, arbitrajului Consiliului Sportiv Superior.¹³

13

<https://www.icab.es/?go=564c36a2d614d0c42b448421d282c65a478a9d0798b54a95dac1fcc1ce986e23a5cee3ada0868c04cef20b40bb32851fcd5102cb909f11bd9926da699a3e0abf&fbclid=IwAR26DWAD4DEBLrTmz4BVTz9PGDU1cAlKSGS7FuprpPwUUYyHKwG5zYSzrM4>